

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

PRZEWODNIK WSPARCIE ZADŁUŻONYCH

Niniejszy informator ma na celu przedstawienie podstawowych zagadnień związanych ze wsparciem osób zadłużonych i został zaktualizowany w ramach wykonania zadania edukacji prawnej realizowanej w 2022 r. przez Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa ISKIERKA na zlecenie Powiatu Gryfińskiego.

POMOC PRAWNA
PORADY OBYWATELSKIE
MEDIACJA

Iskierka
Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci
z Zespołem Downa Iskierka

kwiecień 2022

Wstęp

PRZEWODNIK WSPIERA OSOBY ZADŁUŻONE w zakresie samodzielnych działań i potrzeb takiej osoby w zmierzeniu się z problemem nieterminowego rozliczenia zobowiązań prawnych, jak też w relacji tej osoby z wierzycielem, instytucjami publicznymi (sąd/komornik), a ponadto zawiera informacje gdzie można uzyskać nieodpłatną pomoc w mierzeniu się ze wspomnianym problemem oraz jak pomoc ta mogłaby w praktyce wyglądać.

PRZEWODNIK dotyczy windykacji należności w relacji z konsumentem, dlatego też skierowany jest głównie do osób nieprofesjonalnych.

Ma również służyć pomocą w zrozumieniu sytuacji, w jakiej znalazł się dłużnik oraz może pomóc dłużnikowi w podjęciu właściwych kroków, jakie w jego dobrze pojętym interesie podjąć powinien w sytuacji, gdy prowadzone są wobec niego działania windykacyjne

PRZEWODNIK jest także podpowiedzią dla podmiotów zajmujących się windykacją należności, w szczególności stanowić powinien zachętę dla wdrożenia metod pozyskiwania należności w sposób zgodny z prawem, etyczny, społecznie odpowiedzialnych.

Zawarta w PRZEWODNIKU część poświęcona przykładowym, nierzetelnym praktykom stworzona została na podstawie doświadczeń doradców obywatelskich i prawników udzielających porad prawnych w strukturach organizacji pozarządowych, w tym Fundacji PRAWO DLA OBYWATELI. Jest także wynikiem doświadczeń Komisji Etyki, działającej przy Zrzeszeniu Punktów Poradnictwa Obywatelskiego z siedzibą w Łodzi.

Zbiór zawartych w podręczniku informacji nie jest jednak zamknięty. Informacje zgromadzone w opracowaniu będą podlegały okresowej aktualizacji w miarę wprowadzania zmian w przepisach prawa, modyfikacji modeli relacji między dłużnikiem i wierzycielem oraz wprowadzaniem nowych trendów społecznych/psychologicznych w toku takich relacji.

Rozdział 1

Czego powinien oczekiwać Dłużnik od Wierzyciela?

Zanim przyjmiesz na siebie ciężar odpowiedzialności za DŁUG, zastanów się czy rzeczywiście to zobowiązanie spoczywa na Twoich barkach. Nie obawiaj się Wierzyciela, nie obawiaj się rozmowy z Wierzycielem, nie podejmuj pochopnych działań i nie daj się manipulować, nie wysyłaj żadnych pism, nie rób żadnych wpłat, ani nie składaj przez telefon żadnych deklaracji Wierzycielowi dopóki nie upewnisz się, że wszystkie wątpliwości związane z długiem zostały wyjaśnione.

Najpierw warto jest WYJAŚNIĆ sytuację w relacji z Wierzycielem.

Rozmawiając z wierzycielem. Kiedy kontaktujesz się osobiście lub telefonicznie zawsze staraj się prowadzić taką rozmowę z inną osobą, której ufasz, członkiem rodziny, znajomym. Możesz też dla własnych celów rejestrować taką rozmowę (dyktafon, funkcja w telefonie). Dzięki tym rozwiązaniom masz szansę lepiej zapamiętać taką rozmowę, masz wsparcie osoby zaufanej i stajesz się mniej podatny na manipulację ze strony Wierzyciela.

WARTO PAMIĘTAĆ!

Musisz mieć świadomość, że Wierzyciel dąży do odzyskania pieniędzy i będzie starał się na różne sposoby przekonać Dłużnika do tego, żeby odzyskać – najczęściej dobrowolnie – takie świadczenie. Wierzyciel działający nieetycznie lub wbrew przepisom może ukrywać przed Dłużnikiem istotne informacje lub namawiać do rozwiązań które tylko pozornie będą wydawały się Dłużnikowi korzystne.

Jeśli masz wątpliwości co do tego czy rzeczywiście jesteś dłużnikiem, warto zapytać swojego Wierzyciela telefonicznie lub listownie:

- kiedy powstał dług (data/choćby rok)?;
- czy Wierzyciel dysponuje wyrokiem/nakazem zapłaty/innym orzeczeniem instytucji publicznej?;
- czy Wierzyciel posiada właściwe dane Dłużnika, dane szczegółowe takie jak imię, nazwisko, adres, nr PESEL?;
- warto jest sprawdzić czy dane jakie posiada Wierzyciel to rzeczywiście nasze dane, zdarzają się pomyłki, zdarza się że ktoś podszywa się pod inną osobę podając nieprawdziwe dane przy zaciąganiu pożyczek?;
- czy Wierzyciel który się z nami kontaktuje jest rzeczywiście podmiotem, u którego dług został zaciągnięty, czy też na przykład działa tylko jako firma windykacyjna a Wierzycielem jest ktoś inny?;
- jakie są dane firmy windykacyjnej (nazwa, adres) oraz jakie są dane Wierzyciela (nazwa, adres)?

ZANIM PODEJMIESZ DZIAŁANIA SPRAWDŹ UZYSKANE INFORMACJE

Otrzymane informacje – jeśli uzyskujesz je podczas rozmowy z Wierzycielem/Windykatorem (spotkanie/rozmowa telefoniczna) warto zapisać i próbować weryfikować.

Gdzie weryfikować informacje:

- informacje o wyroku/orzeczeniu/nakazie zapłaty należy weryfikować w instytucjach, które wydały taki dokument; masz pełne prawo wglądu w dokumenty sądowe/komornicze itp. o ile dotyczą właśnie Ciebie;
- informacje o Wierzycielu można uzyskać za pośrednictwem Internetu, względnie w instytucjach publicznych, które prowadzą rejestry przedsiębiorców (taka jednostka jest dostępna w zasadzie w każdej gminie)
- informacje można też przedstawić osobom bliskim, w celu ich wspólnego omówienia i weryfikacji wspólnej
- informacje można także przekazać osobom udzielającym poradnictwa na terenie powiatu, w którym Dłużnik mieszka, takie osoby mają narzędzia oraz doświadczenie zawodowe, które z pewnością pozwoli w jakimś stopniu wesprzeć zainteresowanego.

Rozdział 2

Gdy nie jestem Dłużnikiem

CO JEŚLI OCENA SYTUACJI WSKAZUJE, ŻE NIE JESTEŚ DŁUŻNIKIEM?

Osoba, która na podstawie zebranych informacji uznaje że nie ponosi odpowiedzialności za dług, który się jej przypisuje powinna w pierwszej kolejności w dowolny sposób poinformować o tym Wierzyciela. Najlepiej aby forma tej komunikacji między Dłużnikiem, a Wierzycielem była pisemna (list polecony).

Osoba, która doświadcza takiego niechcianego kontaktu ze strony Wierzyciela musi postawić stanowczą granicę akceptacji takich działań. Jeśli granica ta – w odczuciu zainteresowanego – zostanie przekroczona podjęte powinny być poniższe kroki.

Jeśli Wierzyciel dąży nadal do uzyskania pieniędzy od danej osoby, proponuje się często przygotowanie – często wspólnie z prawnikiem lub doradcą z systemu nieodpłatnej pomocy poradniczej - pisma, w którym zawiadomimy organy ścigania

po pierwsze o podejrzeniu, że Wierzyciel próbuje wyłudzić od nas pieniądze;

po drugie o podejrzeniu, że Wierzyciel nas nęka telefonami i korespondencją, co jest dla nas uciążliwe.

Warto w takim piśmie przytoczyć wszystkie okoliczności związane z wyjaśnianiem istnienia długu w relacji z Wierzycielem – nie obawiamy się podawania imion i nazwisko osób,

z którymi się kontaktowaliśmy, wskazujemy te osoby jako świadków. Jeśli pod pismami wysyłanymi do danej osoby przez Wierzyciela podpisują się jakieś osoby, zaleca się aby także te osoby były podawane jako świadkowie opisywanego w piśmie procederu.

Rozdział 3

Dług istnieje i co dalej

CO JEŚLI OCENA SYTUACJI WSKAZUJE, ŻE JESTEŚ DŁUŻNIKIEM?

Trzeba powiedzieć sobie otwarcie, że problem istnieje, ale nie jest to „koniec świata”. Najgorszym rozwiązaniem, które w takiej sytuacji można wybrać, pozostaje „chowanie głowy w piasek” i unikanie korespondencji od wierzyciela, komornika czy też z sądu. Czasami w bardzo prosty sposób można sprawić, że zadłużenie ulegnie choćby częściowemu umorzeniu. Jeśli natomiast unikamy kontaktu, to instytucje będą działały bez naszego udziału, na naszą niekorzyść i spirala zadłużenia się nakręci.

Przepisy prawa wprowadzają szereg ograniczeń i wyłączeń naszego majątku spod egzekucji. Wierzyciel nie może nas pozostawić bez środków do życia.

Warto też zapytać w instytucjach pomocowych i osoby lub podmioty wspierające obywateli w zakresie psychologii / radzenia sobie ze stresem. Nie można się tego wstydzić. Taka pomoc sprawi, że poczujemy ulgę i nie będziemy mieli poczucia osamotnienia przy rozwiązywaniu problemu długu.

Dłużnik zawsze możesz jeszcze raz sprawdzić wszystkie wątpliwości z prawnikiem.

Czym są SKŁADNIKI DŁUGU?

Ważne, by ustalić szczegółowo składniki zadłużenia tzn. jaka suma składa się na tzw. należność główną, a jaka część długu to np. odsetki, koszty sądowe, koszty działania prawnika naszego Wierzyciela, koszty komornicze, koszty innych działań.

Ta wiedza pozwoli Dłużnikowi w pełni świadomie podejmować działania mediacyjne; Dłużnik uniknie też sytuacji, kiedy dokonując spłaty nie będzie realnie zmniejszał swoich zobowiązań, gdyż wszystkie jego starania zmierzać będą do obniżenia opłat i odsetek – dług zaś nie zniknie, ani się nie zmniejszy. Czasem takie opłaty i koszty o jakich Dłużnik jest informowany nie są należne Wierzycielowi, pobierane są bezprawnie.

PAMIĘTAJMY O WYMAGALNOŚCI ROSZCZENIA

Zdarza się, że zadłużenie, którego spłaty ktoś od nas oczekuje (przykładowo fundusz sekurytyzacyjny) pozostaje niewymagalne. Fundusz, który zakupił wierzytelność od banku albo innej instytucji finansowej często nie jest w stanie wykazać, że umowa została nam skutecznie wypowiedziana. Niejednokrotnie wierzyciel nie spełnił wszystkich wymogów ustawowych dla skutecznego domagania się zapłaty przed sądem i komornikiem. Dlatego w pismach kierowanych szczególnie do Sądu warto zawsze zgłosić ZARZUT BRAKU WYMAGALNOŚCI ROSZCZENIA. Te cztery słowa wpisane przykładowo do sprzeciwu od nakazu zapłaty sprawiają, że sąd zbada wymagalność roszczenia i w przypadku potwierdzenia

słuszności naszego stanowiska, może oddalić powództwo.

Dłużnik zawsze musi pamiętać, że każdy dług się **PRZEDAWNIA**.

Od niedawna termin przedawnienia roszczenia wysuwanego przeciwko konsumentowi Sąd weźmie pod uwagę z urzędu. Mimo to, z ostrożności procesowej, warto każdorazowo wskazywać ZARZUT PRZEDAWNIEŃ ROSZCZENIA. Zarzut taki może być skuteczny w całości albo choćby w części, dzięki czemu dłużnik nie będzie przykładowo zmuszony do zapłaty odsetek.

Wiele zależy od zachowań Wierzyciela i samego Dłużnika podejmowanych nawet przed wielu laty np. od tego czy wcześniej Dłużnik nie dokonywał wpłat Wierzycielowi, Windykatorowi lub poprzedniemu posiadaczowi wierzytelności (np. Bank), od tego czy przeciwko nam kiedykolwiek występował komornik w sprawie zadłużeniowej, która teraz po latach ponownie 'odżyła'.

Tego rodzaju informacji nie należy pomijać w rozmowie z prawnikiem lub doradcą obywatelskim. Każda tego rodzaju czynność prowadzi bowiem do PRZERWANIA BIEGU PRZEDAWNIEŃ.

Nawet jednak mając świadomość istnienia długu odradza się Dłużnikowi działań pochopnych, nie konsultowanych z prawnikiem lub osobą zaufaną, motywowanych strachem przed Wierzycielem.

Działania Dłużnika muszą być zawsze roztropne, przemyślane i zaplanowane.

Zawsze jest bowiem szansa na to, by uwolnić się od zapłaty całości lub choćby części długu, aby uchylić obowiązek zapłacenia kosztów (sądowych/komorniczych), jakie często towarzyszą problemom z długiem.

Zawsze negocjujmy

Zanim podejmiesz negocjacje z wierzycielem poradź się prawnika, lub innych bliskich osób, skonsultuj z nimi fakt, czy na pewno dług istnieje, czy istnieje w takiej właśnie wysokości jakiej oczekuje od ciebie wierzyciel i czy wszystkie opłaty jakie nalicza wierzyciel są realne i należne wierzycielowi.

*Pamiętaj:

Możesz zanegować część zobowiązań i podjąć negocjacje tylko w pewnym zakresie zobowiązań, które uznajesz za należne.

Jeśli nie masz wątpliwości, że dług istnieje i nie masz możliwości jego spłaty zawsze warto polubownie porozumiewać się z Wierzycielem. Nigdy jednak nie powinno się składać pochopnych deklaracji. Negocjacje to proces, kiedy każda ze stron ustępuje w jakichś kwestiach. Jeśli chcemy zwrócić dług w ratach, nalegajmy na to by nie naliczano nam dodatkowych odsetek, bądź by wierzyciel zrezygnował z przynależnych mu kosztów sądowych lub komorniczych. Miej odwagę pytać o korzystne dla siebie warunki. Nie zrażaj się odmową. Wierzyciel często ma ograniczone możliwości egzekwowania należności.

Zanim przystąpisz do negocjacji, szczególnie co do spłaty zadłużeń wysokich kwot pieniężnych, skonsultuj się z prawnikiem i upewnij się, czy nie można podnieść zarzutów

niwelujących w całości albo w części roszczenia wierzyciela.

Warto pamiętać o mediacji. Na każdy etapie sporu, nawet w sytuacjach z pozoru beznadziejnych, można sięgnąć po wspomniane narzędzie. Zawsze jednak na mediację musi zgodzić się zarówno Dłużnik, jak też Wierzyciel.

Etapy dochodzenia wierzytelności (schemat)

- wymagalność roszczenia
- działania windykacyjne prowadzone przez wierzyciela – wymiana korespondencji, kontakt telefoniczny
- skierowanie sprawy do sądu - rozprawa
- nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – możliwość złożenia sprzeciwu
- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym – możliwość złożenia zarzutów (opłata od zarzutów)
- wyrok zaoczny – możliwość złożenia sprzeciwu (opłata od sprzeciwu)
- wyrok – możliwość złożenia apelacji – wyrok sądu II instancji
- tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty albo wyrok zaopatrzony w klauzulę wykonalności wtedy, gdy nie przysługuje od nich środek zaskarżenia, upłynął termin do ich wniesienia
- dopiero po otrzymaniu tytułu wykonawczego wierzyciel może udać się do komornika i w sposób przymusowy wyegzekwować wierzytelność – wcześniej nie ma tego rodzaju instrumentów, które mogłyby przymusić dłużnika do zapłaty. Może stosować tylko perswazję, zaś dłużnik może w sposób dobrowolny spełnić świadczenie.

Rozdział 4

Upadłość konsumencka – podstawowe zagadnienia

Czym jest upadłość konsumencka?

Upadłość konsumencka to postępowanie sądowe mające na celu oddłużenie, tzn. umorzenie całości lub części długu dłużnika, bądź zaspokojenie go w ramach spłaty dokonanej przez odpowiedni organ.

Niewypłacalność to stan, w którym dłużnik nie jest w stanie wykonywać swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1 *ustawy prawo upadłościowe*) np. spłaty zaciągniętego kredytu czy pożyczki bez uszczerbku dla siebie i swojej rodziny.

Do kogo stosuje się przepisy *ustawy prawo upadłościowe*:

- a) osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (konsumentów);
- b) przedsiębiorców w rozumieniu kodeksu cywilnego;
- c) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;

- d) wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- e) wspólników spółki partnerskiej.

Kto może ogłosić upadłość konsumencką	
Przed zmianą	od 23.03.2020 r.
<p>Osoba fizyczna, która nie prowadzi działalności gospodarczej, nawet tej niezarejestrowanej, <u>która do zadłużenia nie doprowadziła:</u> <u>- umyślnie lub</u> <u>- wskutek rażącego niedbalstwa i która jest niewypłacalna.</u></p> <p>Nie miała obowiązku ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa w ciągu ostatnich 10 lat chyba, że przemawiają za tym względy humanitarne lub słuszności.</p>	<p>Osoba fizyczna, która nie prowadzi działalności gospodarczej, nawet tej niezarejestrowanej; <u>która stała się niewypłacalna</u></p>

Ważne: Przepis **ust. 1a art. 11 ustawy prawo upadłościowe** wprowadza domniemanie utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w ich wykonaniu **przekracza 3 miesiące**. Niewypłacalnym nie jest więc ten, kto chwilowo i przejściowo nie jest w stanie uregulować swoich długów.

Jak przebiega postępowanie upadłościowe?

Zgodnie z wprowadzoną 24 marca 2020 r. nowelizacją ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, obecnie **upadłość konsumencka pozwala uwolnić się od długów, bez względu na źródło ich pochodzenia**. Bankructwo mogą więc ogłosić również ci, którzy sami swoimi działaniami doprowadzili do swojego zadłużenia.

Ważne:

przyczyna niewypłacalności jest badana **dopiero po ogłoszeniu upadłości**, czyli na kolejnym etapie postępowania sądu.

Przebieg procesu oddłużania w upadłości konsumenckiej:

- złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości,
- rozpatrzenie wniosku przez sąd i ogłoszenie upadłości,
- rozpoczęcie postępowania upadłościowego - jest to etap, na którym działa syndyk,
- likwidacja składników majątkowych upadłego,
- zgłaszanie wierzytelności przez wierzycieli,
- ustalenie planu spłaty wierzycieli bądź umorzenie zobowiązań bez jego ustalania lub odmowa ustalenia planu spłaty wierzycieli,

- wykonanie planu spłaty wierzycieli,
- umorzenie części zobowiązań niespłaconych w wyniku zrealizowania planu spłaty wierzycieli.

Rozdział 5

Wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej – podstawowe zagadnienia

Wniosek o ogłoszenie upadłości może zostać złożony zarówno przez dłużnika, jak i każdy z jego wierzycieli osobistych.

Elementy konieczne wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, adres oraz numer PESEL dłużnika, a jeżeli dłużnik nie posiada numeru PESEL - inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 1a) NIP dłużnika, jeżeli dłużnik miał taki numer w ciągu ostatnich dziesięciu lat przed dniem złożenia wniosku;
- 2) wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek dłużnika;
- 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;
- 4) aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 5) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty;
- 6) spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności; wskazanie wierzytelności w spisie wierzytelności spornych nie stanowi jej uznania;
- 7) listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych;
- 8) informację o osiągniętych przychodach oraz o kosztach poniesionych na swoje utrzymanie oraz osób pozostających na utrzymaniu dłużnika, w ostatnich sześciu miesiącach przed dniem złożenia wniosku;
- 9) informację o czynnościach prawnych dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku, których przedmiotem były nieruchomości, akcje lub udziały w spółkach;
- 10) informację o czynnościach prawnych dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku, których przedmiotem były ruchomości, wierzytelności lub inne prawa, których wartość przekracza 10 000 zł;
- 11) oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku.

Ważne: Przez „*inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację*”, rozumie się w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo numer karty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej, albo numer w zagranicznym rejestrze, albo zagraniczny numer identyfikacji lub identyfikacji podatkowej.

Procedura zgłoszenia upadłości konsumenckiej

- Wniosek o ogłoszenie upadłości składa się na **formularzu sądowym**.
- Wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Sądzie Rejonowym Wydziale Gospodarczym ds. upadłościowych (**2 egzemplarze**) albo **on line** pod adresem **<https://prs.ms.gov.pl/krz>**.
- **Właściwość sądu:**
  - Sąd właściwy ze względu na miejsce zwykłego pobytu Dłużnika,
  - jeśli nie ma takiego w Polsce to Sąd właściwy ze względu na położenie majątku Dłużnika.
- **Oplata** od wniosku wynosi 30 zł, należy ją uiścić w kasie Sądu, bądź poprzez zakup znaków sądowych na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, albo wpłaty na odpowiednie konto bankowe Sądu;
- Sprawy o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie **jednego sędziego zawodowego**.

Ważne: Wniosek o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli LUB sądowe skierowanie do takiego postępowania

Dłużnik będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, który stał się niewypłacalny, może wystąpić do sądu upadłościowego **o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli**.

Sąd może skierować dłużnika, który złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, do postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, *chyba że dłużnik we wniosku o ogłoszenie upadłości złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na udział w postępowaniu o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli*.

Wniosek o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli **składa się na formularzu**.

Skierowanie dłużnika do takiego postępowania wiąże się z koniecznością **uiszczenia zaliczki na wydatki w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia**.

Rozdział 6

Proces oddłużenia upadłego

Zgodnie z ustawą, osoby fizyczne, wobec których zostanie przeprowadzone postępowanie upadłościowe według przepisów ogólnych, w terminie **30 dni od dnia obwieszczenia postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego** będą mogły złożyć dwa rodzaje wniosków.

1. Pierwszy to **wniosek o ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie pozostałej części zobowiązań**, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.

2. Drugi **wniosek to wniosek o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli**. Upadły będzie mógł złożyć wniosek o tej treści, jeśli jego osobista sytuacja w oczywisty sposób będzie wskazywać, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Zakończenie postępowania upadłościowego:

- A. Plan spłaty maksymalnie do 3 lat;
- B. Plan spłaty od 3 do 7 lat;
- C. Warunkowe umorzenie bez plany spłaty;
- D. Umorzenie bez planu spłaty;
- E. Odmowa ustalenia planu spłaty lub umorzenia bez planu spłaty lub warunkowego umorzenia bez planu spłaty.

Gdy spieniężony majątek upadłego nie wystarcza na pokrycie wszystkich zaległości:

- A. upadły ma dochody, z których część można przeznaczyć na spłaty oraz upadły nie doprowadził do swojej niewypłacalności **w sposób celowy**. Sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli **na okres maksymalnie do 36 miesięcy**. Pozostałe po realizacji planu spłaty zobowiązania upadłego zostaną umorzone.
- B. upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień **umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa**. Sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli **na okres nie krótszy niż 36 miesięcy i nie dłuższy niż 84 miesięcy** (od 3 do 7 lat). Pozostałe po realizacji planu spłaty zobowiązania upadłego zostaną umorzone.
- C. upadły ma dochody z których część można przeznaczyć na spłaty, ale doprowadził do swojej niewypłacalności w sposób **celowy, chyba, że przemawiają za tym względy słuszności lub humanitarne**. Sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli **na okres nie krótszy niż 36 miesięcy i nie dłuższy niż 84 miesięcy** (od 3 do 7 lat). Pozostałe po realizacji planu spłaty zobowiązania upadłego zostaną umorzone.
- D. osobista sytuacja upadłego wskazuje w sposób oczywisty, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat, a **sam nie przyczynił się w sposób celowy do powstania swojej niewypłacalności**. Sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalania planu spłaty.
- E. osobista sytuacja upadłego wskazuje w sposób oczywisty, że jest on niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat, jednak ta **niezdolność nie ma charakteru trwałego**. Sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalania planu spłaty pod warunkiem, że w ciągu 5 lat żaden z wierzycieli (ani sam upadły) nie złoży wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli. Jeżeli taki wniosek wpłynie, a sąd ustali, że sytuacja upadłego uległa poprawie i jest on w stanie dokonywać spłat, to sąd uchyli swoje poprzednie postanowienie i ustali plan spłaty. Okres warunkowego umorzenia zobowiązań nie wlicza się do okresu spłaty.
- F. upadły doprowadził do swojej **niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części majątku oraz celowe**

nieregulowanie wymagalnych zobowiązań, a nie zachodzą względy słuszności lub humanitarne. Sąd wydaje postanowienie o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo odpowiednio – umorzenia warunkowego lub bezwarunkowego zobowiązań upadłego.

- G. W okresie 10 lat przed dniem zgłoszenia wniosku** o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego **prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część zobowiązań.** Sąd wydaje postanowienie o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo odpowiednio – umorzenia warunkowego lub bezwarunkowego zobowiązań upadłego, chyba że zachodzą względy słuszności lub humanitarne.

Syndyk przedstawia projekt wniosku upadłemu oraz wierzycielom. Upadły oraz wierzyciele mają **14 dni na ustosunkowanie się do projektu wniosku syndyka.**

Jeśli żaden z wierzycieli nie zgłosi w terminie wierzytelności, **sąd wyda postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli** (chyba że w toku postępowania nie zostały zaspokojone koszty tego postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa lub inne zobowiązania masy upadłości).

Postanowienie o planie spłaty lub umorzeniu bez planu spłaty obwieszcza się, na postanowienie przysługuje **zażalenie**. Postanowienie kończy postępowanie.

Postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się również syndykowi. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się właściwą izbę administracji skarbowej oraz właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Postępowanie zabezpieczające

Tymczasowy nadzorca

Po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości sąd na wniosek albo z urzędu może dokonać zabezpieczenia majątku dłużnika. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez **ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego**. Sąd może zobowiązać tymczasowego nadzorcę sądowego do złożenia w wyznaczonym terminie sprawozdania obejmującego w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego.

Dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana *zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności*. Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności **w terminie trzydziestu dni od jej dokonania**.

Zarząd przymusowy

Sąd może stosować inne sposoby zabezpieczenia, w tym także zabezpieczenie przez ustanowienie zarządu przymusowego nad majątkiem dłużnika, jeżeli zachodzi obawa, że dłużnik będzie ukrywał swój majątek lub w inny sposób działał na szkodę wierzycieli, a także gdy dłużnik nie wykonuje poleceń tymczasowego nadzorcy sądowego.

Masa upadłości

W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkiem m.in:

- mienia, które jest wyłączone od egzekucji zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego;
- wynagrodzenia za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu. (art. 63 ustawy prawo upadłościowe).

Do masy upadłości nie wchodzi:

- **W przypadku osoby samotnej** - część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości odpowiada 150% kryterium dochodowego w pomocy społecznej (art. 8 ust. 1 pkt 1 *ustawy o pomocy społecznej* - $776 \text{ zł} \times 150\% = 1164 \text{ zł}$);
- **W przypadku tego kto ma na utrzymaniu inne osoby** - część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości odpowiada iloczynowi liczby osób pozostających na utrzymaniu upadłego oraz upadłego i 150% kryterium dochodowego w pomocy społecznej (art. 8 ust. 1 pkt 2 *ustawy o pomocy społecznej* - $600 \text{ zł} \times 150\% = 900 \text{ zł}$).

Ważne: nie podlegają umorzeniu zaległości:

- ✓ Zobowiązania alimentacyjne;
- ✓ renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci;
- ✓ nawiązki lub świadczenia pieniężne orzeczone przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie;
- ✓ kary grzywny orzeczone przez sąd, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- ✓ zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem;
- ✓ zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

Likwidacja masy upadłości

Wyboru sposobu likwidacji masy upadłości dokonuje samodzielnie **syndyk** w sposób, który umożliwia zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu, z uwzględnieniem kosztów likwidacji.

O wyborze sposobu likwidacji nieruchomości oraz wyborze sposobu likwidacji składników masy upadłości, których wartość oszacowania wskazana w spisie inwentarza *przekracza pięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego*, syndyk zawiadamia wierzycieli oraz sąd.

W zawiadomieniu syndyk wskazuje **sposób likwidacji oraz minimalną cenę**.

Na skutek **skargi na czynności syndyka** lub z urzędu sąd, w drodze postanowienia, zakazuje syndykowi dokonania likwidacji składnika masy upadłości w wybrany przez syndyka sposób lub za wskazaną minimalną cenę, jeżeli likwidacja byłaby niezgodna z prawem albo prowadziłaby do pokrzywdzenia upadłego lub wierzycieli.

Przed wydaniem postanowienia, sąd może wstrzymać dokonanie likwidacji składnika masy upadłości. O wstrzymaniu likwidacji składnika masy upadłości sąd zawiadamia syndyka w dniu wydania postanowienia o wstrzymaniu likwidacji przy zastosowaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

Ważne: W przypadku braku wstrzymania lub zakazu likwidacji składnika masy upadłości **likwidacja może nastąpić po upływie 14 dni od dnia zawiadomienia.**

Ustalenie planu spłaty

W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd:

- 1) wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty;
- 2) dokonuje podziału funduszy masy upadłości pomiędzy wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, jeżeli w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości;
- 3) ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
- 4) określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

- W przypadku ustalenia, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, plan spłaty wierzycieli nie może być ustalony **na okres krótszy niż 36 miesięcy ani dłuższy niż 84 miesiące.**

- W przypadku gdy w drodze wykonania planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 70% zobowiązań objętych planem spłaty wierzycieli, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, **plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż 1 rok.**

- W przypadku gdy w drodze wykonania planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 50% zobowiązań objętych planem spłaty wierzycieli, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, **plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż 2 lata.**

Do okresów spłaty **zalicza się okres** od upływu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości do dnia ustalenia planu spłaty wierzycieli, chyba że dłużnik nie pokryłby w całości kosztów postępowania tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Do okresu spłaty **nie zalicza się okresu** warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

Ważne: w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałych przed ustaleniem planu spłaty wierzycieli, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w art. 491²¹ ust. 2 ustawy.

Sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, **może plan spłaty upadłego:**

- **wydłużyć** na okres nieprzekraczający 18 miesięcy w sytuacji, gdy upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli,
- **uchylić** plan spłaty wierzycieli i umorzyć niewykonane zobowiązania upadłego, jeżeli nie ma on możliwości wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli i sytuacja ta ma charakter trwały i wynika z okoliczności niezależnych od upadłego.

Sąd z urzędu albo na wniosek wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, **uchyli plan spłaty wierzycieli, jeżeli upadły:**

- nie wykona obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli;
- nie złoży w terminie sprawozdania;
- zatai w sprawozdaniu przychody lub nabyte składniki majątkowe;
- dokona czynności prawnej, która pogorszy jego zdolność do wykonania planu spłaty, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona;
- ukryje majątek lub czynność prawna upadłego zostanie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli. Wyjątek: uchybienie obowiązkowi jest nieznaczne lub dalsze wykonywanie planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Rozdział 7

Umorzenie Postępowania / Oddalenie Wniosku

Oddalenie wniosku o upadłość konsumencką

Oddłużenie w upadłości ze swej natury przysługuje wyłącznie osobom fizycznym. Aby mogło do niego dojść, najpierw musi zostać ogłoszona upadłość. O tę niekiedy było jednak trudno. Sądy stosowały bowiem odmienną wykładnię podstaw oddalenia wniosków upadłościowych, czego źródłem było powstanie zjawiska określanego mianem „*turystyki upadłościowej*”.

W tym zakresie, w tzw. upadłości konsumenckiej, zachodzi zasadnicza zmiana. Nowelizacja przepisów **uchyla w całości treść art. 494 ustawy prawo upadłościowe**, którego dotychczasowe brzmienie określało przesłanki obligatoryjnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

Usunięcie podstaw oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego przez taką osobę będzie w praktyce oznaczać, że sąd ogłosi upadłość każdego z takich dłużników. Rezygnacja z konieczności badania przez sąd na etapie ogłaszania upadłości zawinienia dłużnika w doprowadzeniu lub pogłębieniu stanu niewypłacalności nie oznacza, że postępowanie wobec takiej osoby zostanie zawsze przeprowadzone.

Umorzenie postępowania

Ustawodawca pozostawił bowiem treść **art. 491¹⁰ ustawy prawo upadłościowe**, regulującą przesłanki umorzenia prowadzonego już postępowania, którą uzupełnił o dodatkową podstawę.

Sąd umarza postępowanie na wniosek upadłego. Jeżeli upadły nie wskaże lub nie wyda syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciężących na nim obowiązków, sąd, z urzędu albo na wniosek syndyka lub wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego, syndyka, a w razie potrzeby także wierzycieli, umarza postępowanie, chyba że uchybienie przez upadłego ciężącym na nim obowiązkom nie jest istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Sąd umarza postępowanie, jeżeli zostanie ujawnione, że dane podane przez dłużnika we wniosku o ogłoszenie upadłości są niezgodne z prawdą lub niezupełne, chyba że niezgodność lub niezupełność nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Sąd nie umarza postępowania, jeżeli umorzenie postępowania mogłoby skutkować pokrzywdzeniem wierzycieli.

Na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania przysługuje **zażalenie**.

Sąd może **oddalić wniosek** lub **umorzyć postępowanie** między innymi z następujących powodów:

- jeśli dłużnik jest akcjonariuszem lub komandytariuszem odpowiadającym także za długi spółki,
- jeśli dłużnik nie jest niewypłacalny – np. gdy zaległości dotyczą okresu krótszego niż 3 miesiące,
- jeśli w ciągu ostatnich 10 lat dłużnik już złożył wniosek o upadłość i została ona ogłoszona, a część lub całość zobowiązań została umorzona,
- jeśli w ciągu ostatnich 10 lat dłużnik dokonał czynności skutkującej pokrzywdzeniem wierzycieli np. przekazał nieruchomość bliskiej osobie w celu uniknięcia jej zajęcia przez komornika.

Rozdział 8

Skarga na czynność syndyka

Skargę na czynność syndyka należy zgłosić w terminie:

- **7 dni od dnia dokonania czynności**, gdy upadły, wierzyciel lub osoba, której prawo zostało naruszone albo zagrożone, była przy czynności obecna lub została o jej terminie powiadomiona;

- **w innych przypadkach** - od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności upadłego, wierzyciela lub osoby, której prawo zostało naruszone albo zagrożone,

- **w braku zawiadomienia** - od dnia powzięcia wiadomości przez skarżącego o dokonanej czynności.

Skargę wnosi się bezpośrednio do Syndyka. Syndyk natomiast w terminie 3 dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie i przekazuje je wraz ze skargą do właściwego sądu upadłościowego, chyba że skargę w całości uwzględnia. Sąd rozpoznaje skargę w terminie 7 dni od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu - od dnia jej uzupełnienia.

Skargę może złożyć:

- upadły,
- wierzyciel lub
- inna osoba, której prawo zostało przez czynności lub zaniechanie syndyka naruszone albo zagrożone.

Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności, wraz z uzasadnieniem.

Wniesienie skargi **nie wstrzymuje postępowania upadłościowego ani dokonania zaskarżonej czynności**, chyba że sąd wstrzyma dokonanie czynności.

Sąd **odrzuca skargę** wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie. Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

W razie odrzucenia skargi sąd z urzędu bierze pod uwagę okoliczności wskazane w skardze i w razie potrzeby wydaje syndykowi polecenie dokonania odpowiednich czynności lub zakazuje syndykowi dokonania określonych czynności.

Rozdział 9

Skutki ogłoszenia upadłości

Cały majątek dłużnika staje się masą upadłości zarządzaną przez syndyka:

- a) Dłużnik nie może rozporządzać swoim majątkiem, z wyjątkiem drobnych umów dnia codziennego np. zakup z funduszy, które pozostawił mu sąd żywności czy leków;
- b) Sąd określa jaka część dochodu dłużnika jest wolna od zajęcia;
- c) Wszystkie zadłużenia, nawet te nie wymagalne, stają się wymagalne;
- d) Wstrzymane zostają postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec dłużnika;
- e) Upadły jest obowiązany wskazać i wydać syndykowi cały swój majątek, a także wydać dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku upadły potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi;
- f) Ponadto upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i syndykowi wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku.

Środki przymusu

Jeżeli upadły ukrywa się lub ukrywa swój majątek, sędzia-komisarz może zastosować wobec niego *środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych*.

Sędzia-komisarz może zastosować środki przymusu wobec upadłego, który uchybia swoim obowiązkom albo po ogłoszeniu upadłości dopuszcza się czynów mających na celu ukrycie majątku, obciążenie go pozornymi zobowiązaniami lub w jakikolwiek sposób utrudnia ustalenie składu masy upadłości.

Na postanowienie w sprawie środków przymusu przysługuje **zażalenie**.

A. Upadłość a stosunki majątkowe małżeńskie upadłego

Z dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielnosc majątkowa, o której mowa w art. 53 § 1 ustawy *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*. Jeżeli małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków wchodzi do masy upadłości, a **jego podział jest niedopuszczalny**.

Małżonek upadłego może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu udziału w majątku wspólnym, zgłaszając tę wierzytelność sędziemu-komisarzowi.

Domniemywa się, że majątek wspólny powstały w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez upadłego został nabyty ze środków pochodzących z dochodów tego przedsiębiorstwa.

Do masy upadłości nie wchodzi

- przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską,
- z wyjątkiem przedmiotów majątkowych nabytych do majątku wspólnego w ciągu dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Ustanowienie rozdzielności majątkowej na podstawie orzeczenia sądu **w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości**, chyba że pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej został złożony co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić rozdzielności majątkowej z datą wcześniejszą niż data ogłoszenia upadłości.

Ważne: Ustanowienie rozdzielności majątkowej umową majątkową jest **skuteczne** w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została **co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości**.

B. Upadłość a Spadek

Gdy upadły został powołany do spadku **po dniu ogłoszenia upadłości** oraz gdy **otwarcie spadku nastąpiło przed ogłoszeniem upadłości**, a do dnia ogłoszenia upadłości nie upłynął termin do złożenia oświadczeń dotyczących przyjęcia lub odrzucenia spadku, to:

- spadek wchodzi do masy upadłości,
- syndyk nie składa oświadczenia o przyjęciu spadku,
- spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza,

Należy pamiętać, że nieważna jest:

- umowa zbycia całości lub części spadku lub udziału spadkowego zawarta przez upadłego po ogłoszeniu upadłości;
- dokonana przez upadłego czynność rozporządzająca udziałem w przedmiocie należącym do spadku, jak i jego zgoda na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku przez innego spadkobiercę.

Ważne: Oświadczenie upadłego o odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego jest bezskuteczne jeżeli zostało złożone po ogłoszeniu upadłości.

Można wyłączyć spadek z masy upadłości, gdy:

- w skład spadku wchodzi wierzytelności i prawa wątpliwe co do istnienia lub możliwości ich wykonania,
- składniki majątkowe wchodzące w skład spadku są trudno zbywalne albo z innych przyczyn wejście spadku do masy upadłości nie byłoby korzystne dla postępowania upadłościowego.

Postanowienie o wyłączeniu spadku z masy upadłości wydaje z urzędu sędzia-komisarz. Na postanowienie przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Ważne: Gdy spadek zostanie wyłączony z masy upadłości, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku składa spadkobierca. Termin do złożenia oświadczenia zaczyna biec od chwili uprawomocnienia się postanowienia o wyłączeniu.

C. Upadłość a postępowanie egzekucyjne

Postępowanie egzekucyjne wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa (z dniem ogłoszenia upadłości), a po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości jest umarzone.

Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze nie wydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest:

- skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości
- wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenie zabezpieczenia na majątku upadłego..

Wyjątek: Możliwe jest dokonanie zabezpieczenia roszczeń:

- alimentacyjnych,
- o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci,
- o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Rozdział 10

Istotne zmiany w ustawie prawo upadłościowe

Podsumowując informacje pojawiające się w poprzednich rozdziałach, a dotyczące upadłości konsumenckiej warto podkreślić, że od **24 marca 2020 r.** wprowadzono istotne zmiany do ustawy prawo upadłościowe m.in.:

- ✓ Osoby, które zakończyły działalność gospodarczą w okresie przed upływem 10 lat od dnia złożenia wniosku o upadłość konsumencką (posiadających zadłużenia z tyt. prowadzonej działalności), będą mogły skorzystać z upadłości konsumenckiej;
- ✓ Rolnicy, którzy nie prowadzą innej działalności gospodarczej lub zawodowej, będą mogli skorzystać z upadłości konsumenckiej;
- ✓ Możliwość ogłoszenia upadłości konsumenckiej w uproszczonej procedurze bez Sędziego-Komisarza – rozwiązanie to dotyczy najprostszych spraw, głównie takich,

gdzie dłużnik nie posiada majątku, a więc nie ma masy upadłości w postępowaniu właściwym, rozwiązanie to ma odciążyć sądy i znacznie przyspieszyć postępowanie;

- ✓ Możliwość zawierania przez dłużników układów z wierzycielami pod kierunkiem licencjonowanego doradcy restrukturyzacyjnego, który to czuwał będzie nad wykonaniem układu z ograniczonym do minimum udziałem sądu;
- ✓ Rezygnacja z tzw. przesłanek negatywnych ogłoszenia upadłości. Oznacza to zniesienie konieczności badania przez sąd, na etapie ogłaszania upadłości, zawinienia dłużnika w doprowadzeniu lub pogłębieniu stanu niewypłacalności. W związku z czym jedyną przesłanką decydującą o ogłoszeniu upadłości jest obecnie zaistnienie stanu niewypłacalności, a więc stanu, w którym dłużnik trwale utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Niemniej należy zaznaczyć, że niewłaściwe zachowanie dłużnika polegające m.in. na pokrzywdzeniu wierzycieli będzie badane na etapie ustalania planu spłaty wierzycieli;
- Możliwość wydłużenia planu spłaty do 5 lat przy zawarciu układu z wierzycielami oraz wprowadzenie warunkowego umorzenia zobowiązań na okres 5 lat, co oznacza, że na wniosek upadłego lub wierzyciela sąd może uchylić postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez planu spłaty wierzycieli i ustalić plan spłaty wierzycieli również po tym okresie;
- Wniosek o upadłość konsumencką mogą teraz złożyć także osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą;
- Bankructwo ogłosić mogą także osoby, które doprowadziły do zadłużenia z premedytacją, jednak w ich przypadku zachodzi konieczność spłaty zobowiązania od min. 36 miesięcy do 7 lat;
- Całkowite umorzenie długu jest możliwe tylko w sytuacji, gdy sąd udowodni, że dłużnik nie posiada majątku;
- Osoba zadłużona zyskała możliwość wnioskowania o zawarcie ugody z wierzycielem. W takim przypadku nie trzeba już składać wniosku sądowego o ogłoszenie upadłości konsumenckiej.

Kolejne zmiany zostały wprowadzone od 1 lipca 2021 r.:

- Zabezpieczenia upadną z datą wydania rozstrzygnięcia przez sąd upadłościowy dzięki czemu pozwoli to na jednoznaczne wskazanie chwili zakończenia pełnienia funkcji przez tymczasowego nadzorcę sądowego oraz zarządcę przymusowego, uniezależniając ją od działań syndyka i upadłego;
- Wprowadzenie przygotowanej likwidacji majątku, tzw. „pre-pack” dla dłużnika niebędącego przedsiębiorcą. Ustawodawca wprowadza możliwość szybkiej sprzedaży całego majątku, a nie poszczególnych jej składników w instytucji dotychczas dostępnej tylko dla przedsiębiorców. To rozwiązanie ma zwiększyć elastyczność i szybkość wyjścia upadłego ze stanu zadłużenia oraz powrotu do wolności finansowej. Dłużnik może więc obecnie wybrać, czy składa wniosek o upadłość, zawiera układ z wierzycielami lub wybiera przygotowaną likwidację całego majątku;

- Doradca restrukturyzacyjny, wyznaczony do roli syndyka, będzie prowadził akta wyłącznie w ramach systemu;
- Z kolei w Krajowym Rejestrze Zadłużonych zostaną poszerzone informacje na temat dłużników. Rejestr będzie gromadzić dane o podmiotach wobec których prowadzone było postępowanie upadłościowe, restrukturyzacyjne, prawomocnie zakończone postępowanie orzekające o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej i pełnienia niektórych funkcji lub w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego;
- Postępowanie upadłościowe będzie prowadzone w systemie teleinformatycznym, a więc wnioski o upadłość konsumencką będzie można złożyć także online. Na skutek zmian zmieniają się zasady składania pism i dokumentów. Będzie się to odbywało za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, który obsługuje postępowanie sądowe.

W dniu 1 grudnia 2021 r. weszła w życie ustawa o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r., tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1909). Ustawa ta wprowadziła zmiany w przepisach ustawy – Prawo upadłościowe i ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, w tym m. in. elektroniczną formę prowadzenia postępowań upadłościowych oraz postępowań restrukturyzacyjnych.

System teleinformatyczny obsługujący postępowania elektroniczne z zakresu upadłości i restrukturyzacji dostępny jest na stronie Portalu Rejestrów Sądowych pod adresem: <https://prs.ms.gov.pl/krz>.

Rozdział 11

Inne zagadnienia szczegółowe

Z RÓŻNYCH PRZYCZYN KORESPONDENCJA SĄDOWA NIE DOTARŁA DO ADRESATA

Jeśli staramy się odbierać listy, a poniechamy tej czynności nie z naszej winy może to skutkować wydaniem decyzji przez Sąd, która po pierwsze może być dla nas niekorzystna, a po drugie możemy się o niej dowiedzieć dopiero na etapie działań komorniczych. Aby ratować się w tej sytuacji możemy złożyć tzw. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia albo o prawidłowe doręczenie pisma procesowego z sądu – zdarza się, że doszło do nieprawidłowości w awizowaniu przesyłek albo przesyłka została skierowana na adres inny aniżeli adres zamieszkania dłużnika. W takich sytuacjach zainteresowany powinien niezwłocznie skontaktować się z prawnikiem. Czas odgrywa tu ogromną rolę ponieważ moment, w którym uświadamiamy sobie o problemach z doręczeniem to czas, w którym rozpoczyna bieg krótki termin sądowy na reakcję. Nawet jeśli zawinił listonosz lub domownik, z którym jesteśmy w konflikcie dla nas najważniejsze powinno być to by zareagować szybko w tej sytuacji, nie zaś szukać winnych.

CZYM SĄ ZŁE DŁUGI?

Czasami tzw. „złe długi”, tzn. zadłużenia trudne do ściągnięcia albo dotknięte jakimiś wadami są sprzedawane funduszom zajmującym się masowym dochodzeniem wierzytelności. Fundusz skupuje tzw. portfel wierzytelności od instytucji finansowej za kilka procent (!) wartości wierzytelności. Następnie fundusz taki domaga się zapłaty bezpośrednio od dłużnika. Dłużnik nie musi wyrażać zgody na sprzedaż długu, jednakże przysługują mu wszelkie zarzuty, które mógłby podnieść w relacji bezpośredniej z instytucją finansową (np. nieudowodnienie roszczenia co do zasady lub wysokości, brak wymagalności roszczenia, przedawnienie roszczenia). Znaczna część wierzytelności pozyskanych przez fundusz sekurytyzacyjny jest wadliwa. Fundusz sekurytyzacyjny nie ma uprawnień przynależnych komornikowi sądowemu.

NIEUCZCIWE PRAKTYKI FIRM POŻYCZKOWYCH

Pożyczki krótkoterminowe to kusząca propozycja dla osób znajdujących się w nagłej potrzebie finansowej. Warto jednak pamiętać, że niestety często podmioty specjalizujące się w udzielaniu takich pożyczek dopuszczają się różnych manipulacji względem konsumentów, bezdusznie wykorzystując ich niewiedzę i ufność. Instytucje te znakomicie zdają sobie sprawę, że z ich usług korzystają najczęściej tzw. „klienci wykluczeni”, którzy nie są w stanie spełnić rygorystycznych wymogów, aby uzyskać pożyczkę w jakimkolwiek banku. Dominująca pozycja wobec klientów będących w złej kondycji finansowej pozwala firmom pożyczkowym udzielać pożyczek na skrajnie niekorzystnych warunkach, które de facto skazują pożyczkobiorcę na popadnięcie w tzw. spiralę zadłużenia. Wyjątkowo ważne jest, aby mieć świadomość istnienia tych nieuczciwych praktyk i niezwykle ostrożnie korzystać z dobrodziejstw tzw. pożyczek chwilówek.

NAJCZĘŚCIEJ STOSOWANE NIEUCZCIWE PRAKTYKI

Instytucje pożyczkowe stosują szereg tzw. „chwytów” w celu pozyskania klienta. Niezwykle popularną metodą jest promowanie chwilówki hasłami sugerującymi brak opłat z tytułu jej zaciągnięcia. Nieświadomy klient nie wie, że w postanowieniach podpisanej przez niego „darmowej” („bez prowizji”, „bez odsetek”) umowy pożyczki wyraźnie wskazano, że jest zwolniony tylko z części opłat, a pozostałe koszty pożyczki bywają szokujące. Bardzo częste jest także łapanie nowych klientów na nieistniejące promocje. Firma pożyczkowa szeroko reklamuje, iż obecnie jest dostępna u niej wyjątkowo korzystna oferta pożyczkowa, zazwyczaj ograniczona czasowo. Skuszony nią klient zgłasza chęć zaciągnięcia takiej pożyczki, po czym dowiadyuje się, że co prawda jego wniosek niestety nie spełnia zawitych wymogów promocyjnych, ale może on otrzymać pożyczkę na „innych warunkach”. Te „inne warunki” oznaczają najczęściej to, że koszt pożyczki policzony jest według standardowego cennika. W rezultacie zdesperowany konsument decyduje się mimo wszystko na zaciągnięcie zobowiązania. Inną nieuczciwa praktyką jest refinansowanie pożyczki. Polega ono na tym, że pożyczkobiorca otrzymuje drugą pożyczkę od dodatkowego podmiotu pożyczkowego na spłatę pierwszej, jednocześnie otrzymując nowy termin zwrotu drugiej pożyczki. Niestety niektóre firmy stosują w swoich umowach zapis o automatycznym refinansowaniu (bez pytania pożyczkobiorcy o zgodę) w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, narażając klienta na dodatkowe koszty.

KLAUZULE ABUZYWNE W UMOWACH POŻYCZEK

Zazwyczaj przy zawieraniu umowy pożyczki konsument nie ma możliwości negocjowania warunków proponowanej umowy. Jego rola sprowadza się do podpisania bądź odrzucenia gotowego kontraktu – czyli tzw. wzorca umownego. Będąc w „sytuacji podbramkowej”, klient godzi się na wszelkie warunki, które dają mu szansę na otrzymanie pożyczki. Powoduje to ryzyko, że przedsiębiorca w umowie narzuci konsumentowi postanowienia, które będą dla niego skrajnie niekorzystne. W celu ochrony konsumentów przed stosowaniem przez przedsiębiorców nieuczciwych praktyk oraz tzw. klauzul niedozwolonych ustawodawca wprowadził szereg regulacji w kodeksie cywilnym. Art. 385 k.c. przewiduje, że wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały. Postanowienia niejednoznaczne tłumaczy się na korzyść konsumenta. Z kolei zgodnie z art. 385(1) k.c. postanowienia umowne, które nie zostały uzgodnione indywidualnie, nie wiążą konsumenta, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający jego interesy. W praktyce oznacza to, że jeśli podpisana przez konsumenta umowa pożyczki zawiera takie niedozwolone klauzule to może on powołać się na ten fakt przed pożyczkodawcą i w ten sposób uniknąć ponoszenia np. ukrytych kosztów pożyczki.

INCYDENTALNA KONTROLA POSTANOWIEŃ WZORCÓW UMOWY

Jeżeli firma pożyczkowa nie przychyli się do tego stanowiska, pożyczkobiorca może zwrócić się do sądu powszechnego z pozwem o uznanie danego postanowienia za niewiążące i np. nakazanie firmie pożyczkowej zwrotu bezprawnie pobranych kwot. Jest to tzw. kontrola incydentalna postanowień wzorców umowy. Formułując żądanie pozwu należy dokładnie przytoczyć treść konkretnego postanowienia lub konkretnych postanowień wzorca umowy, które mają zostać uznane za niedozwolone. Przed sądem to firma pożyczkowa będzie musiała wykazać, że dane postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie z konsumentem. Sąd dokonuje oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące

przedmiotem oceny. Stwierdzenie w wyniku kontroli incydentalnej, że postanowienia wzorca umowy są niedozwolone, nie będzie wywoływać żadnych skutków dla innych kontrahentów przedsiębiorcy, a w szczególności nie będzie skutkować zakazem stosowania takich postanowień przez przedsiębiorcę w innych stosunkach prawnych.

Inną drogą ochrony przed abuzywnymi postanowieniami w umowach pożyczek jest poinformowanie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o podejrzeniu stosowania ich przez daną instytucję pożyczkową. W kierowanym do UOKiK zawiadomieniu należy wskazać, czy konsument podejmował kontakt z przedsiębiorcą w celu usunięcia kwestionowanej klauzuli ze wzorca umowy i jakie w tym zakresie stanowisko zajął przedsiębiorca. Ponadto, należy dołączyć cały wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienie i wskazać argumenty dla uznania go za naruszające dobre obyczaje oraz rażąco naruszające interesy konsumentów. Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone, Prezes UOKiK wydaje decyzję administracyjną, w której rozstrzyga, czy dana klauzula ma niedozwolony charakter oraz czy zakazuje jej dalszego wykorzystywania. Decyzja UOKiK ma skutek tylko w stosunku do przedsiębiorcy, który ją stosował oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę zawierającą postanowienie wzorca umowy uznane za niedozwolone. Jest to tzw. kontrola abstrakcyjna postanowień wzorca umowy. W swoich rozstrzygnięciach Prezes UOKiK może również określić środki usunięcia trwających skutków bezprawnej praktyki przedsiębiorcy i nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną.

DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

Przykładem skutecznej i dotkliwej dla nieuczciwego przedsiębiorcy kontroli abstrakcyjnej jest ostatnia decyzja Prezesa UOKiK w sprawie obciążania konsumentów przez firmę pożyczkową dodatkowymi ukrytymi opłatami. *Spółka X* udzielała pożyczek, w których przedmiotem zabezpieczenia był samochód klienta. Kiedy konsument nie spłacał kredytu, spółka przejmowała jego samochód. Zanim jednak dochodziło do sprzedaży samochodu w celu odzyskania należności z tytułu umowy pożyczki, był on parkowany na płatnym parkingu i przedsiębiorca pobierał dodatkowe opłaty za tzw. postojowe, którymi obciążał konsumenta. Inną formą dodatkowych nakładów pieniężnych były opłaty za holowanie samochodu. Te praktyki również generowały dodatkowe koszty dla dłużników. Kontrolerzy UOKiK stwierdzili, że spółka nie określiła, dopełniła swojego obowiązku w pełnym i rzetelnym poinformowaniu klientów za co będzie pobierać opłaty oraz jaki jest ich katalog. Umowy nie zawierały informacji o wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie pożyczki, w związku z tym konsumenci nie byli świadomi, jaka będzie ostateczna wysokość zadłużenia wynikająca z zaciągniętej pożyczki. *X* przekazywała konsumentom niepełne informacje na temat kosztów pożyczki, które nie uwzględniały opłat związanych z czynnościami windykacyjnymi. Prezes UOKiK wskazał także, że spółka pobierała od konsumentów spóźniających się ze spłatą pożyczki opłaty przekraczające limit ustawowy.

Ostatecznie Prezes Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na firmę pożyczkową *X* karę ponad 320 tys. zł oraz zobowiązał ją do usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Przedsiębiorca musi poinformować każdego konsumenta, od którego zostały pobrane opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu łącznie przekraczającego limit ustawowy o możliwości reklamacji. Na podstawie tych reklamacji *X* zwróci poszkodowanym konsumentom bezprawnie pobrane opłaty. Spółka ma na to 30 dni od dnia złożenia reklamacji. Firma została także zobowiązana do złożenia oświadczenie na swojej stronie internetowej, w której przyzna się do stosowania zakwestionowanych praktyk.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY W WALCE Z NIEUCZLIWYMI FIRMAMI POŻYCZKOWYMI?

Jeśli podejrzewamy, że nasz pożyczkodawca dopuszcza się względem nas nieuczliwych praktyk, ale nie mamy pewności co do tego, czy w stosowanym przez niego wzorcu umownym znajdują się niedozwolone klauzule, powinniśmy zasięgnąć porady profesjonalisty. W tym celu możemy skontaktować się z rzecznikiem finansowym lub z rzecznikiem konsumentów.

Rzecznik Finansowy wspiera klientów w sporach z podmiotami rynku finansowego na różne sposoby. Na specjalnie przeznaczonej do tego infolinii możemy zasięgnąć porady w kwestiach dotyczących naszych zastrzeżeń co do działalności instytucji pożyczkowej. Telefoniczne dyżury ekspertów rzecznika finansowego ekspertów z zakresu problemów z bankami i na rynku kapitałowym odbywają się **w godzinach 8.00-16:00 pod numerem 22 333 73 25.**

Bezpłatną poradę w sprawie naruszania przez firmę pożyczkową praw konsumentów możemy uzyskać dzwoniąc na **infolinię Konsumentką: tel. 801 440 220 oraz 22 290 89 16** czynną od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 - 18:00.

Rozdział 12 – Wzory i omówienia

*Komentarz do wzoru

Odpowiedź na wezwanie do zapłaty

Wszelkie pisma kierowane do instytucji finansowych, wierzycieli, komornika, warto wysyłać listem poleconym, w szczególnie uzasadnionych wypadkach za zwrotnym poświadczeniem odbioru. Taka praktyka pozwoli nam na skuteczne przeprowadzenie dowodu z dokumentów przed sądem, jeśli sprawa tam trafi.

Tytuł wzoru

Odpowiedź na wezwanie do zapłaty

Treść właściwa:

Miejscowość, data

Twoje dane adresowe

Wierzyciel / firma windykacyjna

Sygnatura sprawy

Odpowiedź na wezwanie do zapłaty

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty doręczone mi w dniu ..., niniejszym zaprzeczam wszelkim okolicznościom wskazanym w wezwaniu. Wierzytelność nie została udowodniona co do zasady oraz wysokości. Proszę o doręczenie dokumentów, z których mogłoby wynikać ewentualne saldo zadłużenia względem Państwa instytucji, źródło zobowiązania do zapłaty oznaczonej kwoty pieniężnej. Ponadto w mojej ocenie roszczenie dochodzone przez Państwa jest przedawnione – w takim wypadku proszę o zaniechanie dalszych czynności windykacyjnych.

Podpis

Ewentualne załączniki

*Komentarz do wzoru

Wniosek o rozłożenie zadłużenia na raty i zawarcie ugody

UWAGA! Tego rodzaju oświadczenie należy złożyć po wnikliwej analizie sprawy, albowiem może ono zostać potraktowane jako uznanie roszczenia, a w związku z tym wzmocnić pozycję wierzyciela. Wniosek taki możemy więc sporządzić i wysłać do wierzyciela, jeśli jesteśmy przekonani, że wierzytelność jest wymagalna, nieprzedawniona, zaś wierzyciel posiada pełną dokumentację pozwalającą jemu na skutecznie dochodzenie zapłaty.

Tytuł wzoru

Wniosek o restrukturyzację zadłużenia

Treść właściwa:

Miejscowość, data

Twoje dane adresowe

Wierzyciel / firma windykacyjna

Sygnatura sprawy

Wniosek o restrukturyzację zadłużenia

Mając na uwadze, że jestem dłużnikiem ..., zwracam się o restrukturyzację zadłużenia poprzez częściowe jego umorzenie (np. w zakresie odsetek) a następnie rozłożenie pozostałej części długu na miesięczne raty w kwocie ... każda. Wyrażam wolę zawarcia ugody, która umożliwi mi realną spłatę zadłużenia. Swoją prośbę motywuję tym, że ...

Podpis

Ewentualne załączniki

*Komentarz do wzoru

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Jeśli masz wątpliwości co do istnienia długu i obawiasz się że padłeś ofiarą oszustwa albo też działania windykacyjne wobec twojej osoby stają się nadmiernie natarczywe lub krzywdzące możesz podjąć próbę zawiadomienia o tym fakcie organów ścigania; postaraj się opisać szczegółowo sprawę oraz podać dowody jakie organy ścigania mają przeprowadzić w tej sprawie; postaraj się złożyć zawiadomienie w formie pisemnej i zachować jeden egzemplarz dla siebie, abyś mógł wrócić do treści tego dokumentu. Dokumenty tego rodzaju składa się tam, gdzie mogło dojść do popełnienia przestępstwa, tam gdzie zainteresowany dowiedział się że mógł paść ofiarą przestępstwa; jeśli masz wątpliwości związane z treścią i zasadami składania tego rodzaju wniosków może zgłosić się po bezpłatną pomoc do punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub punktu poradnictwa obywatelskiego, albo też do jednego z kilkudziesięciu działających w Polsce ośrodków wsparcia dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. Pismo to możesz też przesłać listem poleconym do wiadomości wierzyciela.

Tytuł wzoru

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Treść właściwa:

Miejscowość, data

Prokuratura Rejonowa

Zawiadamiający:
Imię nazwisko, adres

ZAWIADOMIENIE o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Na podstawie art. 304 § 1 k.p.k. zawiadamiam o podejrzeniu popełnienia na moją szkodę przestępstwa polegającego na:

- uporczywym nękanii poprzez przedstawicieli ... (wymienić nazwę firmy i z imienia i nazwiska osoby prowadzące czynności w ich imieniu) poprzez wielokrotne wzywanie do zapłaty, rozmowy telefoniczne dotyczące niewymagalnej / nieistniejącej wierzytelności, którymi to działaniami wzbudzono u mnie poczucie zagrożenia oraz naruszono prywatność, tj. o popełnieniu przestępstwa z art. 190a § 1 k.k.;
- wyłudzeniu nieistniejącej wierzytelności, tj. o popełnieniu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.;

Składając to zawiadomienie, wnoszę o wszczęcie postępowania przygotowawczego i podjęcie niezbędnych czynności dowodowych celem pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności karnej.

Wnoszę o:

- przeprowadzenie dowodu z zeznań (imię i nazwisko osoby podpisanej na dokumentach / telefonującej) – wezwanie na adres: ....;

Uzasadnienie

(...)

Podpis

Ewentualne załączniki